

«Από άγνοια ή από πεποίθηση;»

/ Γνώμες

- Του Μητροπολίτου Αργολίδος Νεκταρίου

Στο βιβλίο “Η κόκκινη πλατεία και ο θείος Αρθούρος”, ο Χρ. Γιανναράς αφηγείται ένα διάλογο με την ξεναγό και μεταφράστριά του, όταν βρέθηκε στη Μόσχα το 1982 σε συνέδριο του Πατριαρχείου. Μετά τις πρώτες τυπικές ερωτήσεις την ρώτησε.

-Καμία ιδιαίτερη σχέση με το Πατριαρχείο;

-Απολύτως καμία, είμαι άθεη, απάντησε.

-Άθεη από πεποίθηση ή άγνοια;

Χαμογελάει δίχως απάντηση.

Κάθε φορά που συναντιέμαι μ’ έναν αυτοπροσδιοριζόμενο “άθεο” μου έρχεται στο νου αυτό το περιστατικό. Σε κάποιον που απηύθυνα το ίδιο ερώτημα: “Άθεος από

πεποίθηση ή άγνοια;”, μου απάντησε: “Από πεποίθηση”. Όμως δε με έπεισε. Σίγουρα εννοούσε από “άγνοια”.

Αφορμή για να γράψω τούτες τις γραμμές στάθηκε ένα περιστατικό.

Πριν λίγες μέρες σ’ ένα τηλεπαιχνίδι, οι διαγωνιζόμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν πόσα είναι τα Ευαγγέλια. Ο ένας παίχτης είπε δέκα. Η τηλεπαρουσιάστρια τον διόρθωσε.

-Δεν θέλω να σε στεναχωρήσω, τα Ευαγγέλια είναι δώδεκα, δεν είναι δέκα!

Κάτι παρόμοιο συνέβη αρκετά χρόνια πριν όταν σε κάποια εκπομπή σοφός καθηγητής Πανεπιστημίου ισχυρίστηκε ότι τα Ευαγγέλια είναι δώδεκα! Νομίζετε ότι είναι οι μόνοι; Ρωτήστε δέκα ανθρώπους γύρω σας ακόμη και χριστιανούς. Θα δείτε ότι οι περισσότεροι θα πουν ότι τα Ευαγγέλια είναι δώδεκα! Αυτό σημαίνει ότι δεν έχουν ανοίξει ποτέ την Αγ. Γραφή, έστω και από περιέργεια, για να δουν ότι τα Ευαγγέλια είναι τέσσερα. Αν πάλι ρωτήσει κανείς τους πιστούς που βγαίνουν από την Εκκλησία την Κυριακή, τι είναι ο Χριστός, θα ακούσει όλες τις αιρέσεις από τον πρώτο αιώνα ως τα σήμερα.

Μένει κανείς έκπληκτος από την άγνοια και την ημιμάθεια που κυριαρχεί είτε στους πιστούς, είτε στους άθεους. Οι μεν πιστοί πιστεύουν (;) κάτι που δεν γνωρίζουν. Οι δε άθεοι αρνούνται κάτι που κι αυτοί δεν γνωρίζουν. Και όταν συζητούν, οι θέσεις και τα επιχειρήματα που χρησιμοποιούν, είναι πολύ χαμηλού επιπέδου, παιδαριώδη! Ένας σοβαρός άνθρωπος που γνωρίζει κάποια πράγματα, αισθάνεται σε τέτοια περιβάλλοντα εξαιρετικά αμήχανα.

Στις αρχές του χρόνου έγινε σάλος με τη γελοιογραφία που κυκλοφόρησε γνωστός καθηγητής της πολιτικής της υγείας για το κρίνο της Παναγίας. Μα είναι ο μόνος; Ρωτήστε μερικούς ανθρώπους, τι πρόσφερε στην Παναγία ο αρχάγγελος Γαβριήλ κατά την στιγμή του Ευαγγελισμού. Σίγουρα θα σας απαντήσουν: Ένα κρίνο! Αν είχαν ανοίξει τη Βίβλο έστω και μία φορά και διάβαζαν την σχετική περικοπή θα διαπίστωναν ότι δεν συνέβη κάτι τέτοιο. Η εντύπωση αυτή έχει δημιουργηθεί από την αναγεννησιακή ζωγραφική.

Ας δούμε και μερικές ακόμη ερωτήσεις και απαντήσεις, που δείχνουν το μέγεθος της άγνοιας μας.

Αν ρωτήσετε κάποιον, ποιον καρπό έφαγαν οι πρωτόπλαστοι, χωρίς πολλή σκέψη θα σας απαντήσει: το μήλο! Όμως στην αγία Γραφή δεν αναφέρεται κάτι τέτοιο, αλλά το δέντρο της γνώσεως του καλού και του κακού.

Ρωτήστε ακόμη τι σημαίνει η φράση του Χριστού: «Μακάριοι οί πτωχοί τῷ πνεύματι». Δεν θα είναι λίγοι αυτοί που θα υποστηρίξουν πως εδώ ο Χριστός εννοεί τους καθυστερημένους διανοητικά. Η σωστή, βέβαια, ερμηνεία είναι διαφορετική. Ο Χριστός μιλάει για τους ταπεινούς.

Ένα πρόσωπο παρεξηγημένο είναι και η αγία Μαρία η Μαγδαληνή. Θεωρείται ότι υπήρξε αμαρτωλή γυναίκα και μάλιστα πολλοί την ταυτίζουν με την πόρνη που μύρωσε τον Χριστό. Αυτή τη γνώμη τη διατύπωσε ένας πάπας της Ρώμης, που την υιοθέτησαν οι δυτικοί και τη διέδωσαν παντού. Το Ευαγγέλιο όμως δεν αναφέρει πουθενά κάτι τέτοιο. Το μόνο που αναφέρει είναι ότι ο Χριστός είχε θεραπεύσει την Αγία Μαρία από δαιμονισμό, κάτι πολύ συνηθισμένο την εποχή εκείνη. Η Αγία Μαρία τιμάται από την Εκκλησία μας ως παρθένος και ισαπόστολος.

Όλες, λοιπόν, οι ανοησίες που κυκλοφορούν από ευφάνταστους λογοτέχνες, για την αγία Μαρία Μαγδαληνή, είναι αποκυήματα της νοσηρής φαντασίας τους.

Ένα ακόμη ταλαιπωρημένο χωρίο είναι και η φράση του Αποστόλου Παύλου: «ή δέ γυνή ἵνα φοβῆται τόν ἄνδρα». Πολλές φεμινίστριες κατηγορούν τον Απόστολο Παύλο ότι, υποθάλλει την ανισότητα. Αν όμως διαβάσουν όλο το κεφάλαιο θα αλλάξουν γνώμη. **Θα δουν ότι ο Απόστολος Παύλος ζητάει πολύ περισσότερες θυσίες από τον άνδρα απέναντι στην γυναίκα.** Και βέβαια με την φράση αυτή δεν εννοείται ο φόβος και ο τρόμος, αλλά ο σεβασμός. Άλλωστε, όταν υπάρχει αγάπη δεν έχει θέση ο φόβος: «Φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλά ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τον φόβον».

«Ὁ μὴ ἐργαζόμενος, μηδέ ἐσθιέτω», λένε πολλοί, νομίζοντας πως μεταφέρουν φράση του Αποστόλου Παύλου. Και τότε τί θα γίνει με τους ασθενείς, τους ηλικιωμένους και γενικά όλους όσοι δεν μπορούν να εργάζονται; Δεν πρέπει και να τρώνε; Ο Απόστολος Παύλος διατυπώνει διαφορετικά: «Εἰ τίς οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδέ ἐσθιέτω». Δηλαδή όποιος δεν θέλει να εργάζεται να μην τρώει κιόλας. Η διαφορά είναι εμφανής.

«Πίστευε καί μή ἐρεύνα». Γνωστή και αυτή η φράση που χρησιμοποιείται ευκαίρως – ακαίρως. «Έτσι δεν γράφει το Ευαγγέλιο;», αναρωτιούνται πολλοί. Και όμως αυτή η φράση δεν υπάρχει στην Αγία Γραφή, αλλά μάλλον το αντίθετο: «Έρευνᾶτε τάς γραφάς», λέει κάπου ο Χριστός. Δεν γνωρίζουμε την προέλευση της φράσης,

ούτε από ποιόν, ούτε γιατί ελέγχθη. Το σίγουρο είναι πως δεν πρόκειται για κείμενο αγιογραφικό.

Το πλέον κακοποιημένο βιβλίο της Αγ. Γραφής είναι αναμφίβολα η Αποκάλυψη. Ένα βιβλίο συμβολικό και βαθύτατα θεολογικό, έχει γίνει κέντρο αναφοράς για τις διάφορες σχέτες (αμερικανικής κυρίως προέλευσης), ακραίους φονταμενταλιστές, συνωμοσιολόγους, “προφήτες” και πρόσφατα αποτειχισμένους, αντιεμβολιαστές, ομολογητές κ.λπ. Οι παρερμηνείες είναι απίστευτες και μάλιστα από άσχετους ανθρώπους, που δεν γνωρίζουν στοιχειώδη πράγματα για το πώς γράφτηκε η Αποκάλυψη, για την ιδιαίτερη γλώσσα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας, για την αιτία και τον σκοπό πού γράφτηκε η Αποκάλυψη. Δεν επιτρέπει ο χώρος να αναφερθούμε περισσότερο στο βιβλίο αυτό. Υπάρχουν θαυμάσια ερμηνευτικά βοηθήματα, τα οποία μπορεί να συμβουλευτεί ο οποιοσδήποτε θέλει να δει καθαρά και νηφάλια τα πράγματα. Για τους υπόλοιπους ισχύει κι εδώ ο λόγος του ποιητή: «Ψαυέτω μηδαμώς χεῖρ ἄμυήτων».

Γνωρίζω ότι η πίστη δεν είναι εύκολο άθλημα. Γι’ αυτό και σέβομαι απόλυτα τον αγώνα, τις αμφιβολίες, τις αμφισβητήσεις, την καλόπιστη κριτική του άλλου. Αυτό που μ’ ενοχλεί είναι όταν κάποιος αποφαινεται για πράγματα που δεν γνωρίζει, με παιδαριώδη επιχειρήματα και μπαίνει σε ξένα χωράφια. Το ίδιο βέβαια ισχύει και για τους χριστιανούς που όχι μόνο δεν γνωρίζουν στοιχειώδη πράγματα από την πίστη, αλλά με έπαρση κριτικάρουν κάθε αντίθετη φωνή, ακόμη και ανθρώπους που κάτι παραπάνω γνωρίζουν. Τελικά και η άγνοια αλλά και η ημιμάθεια δεν είναι καλοί σύμβουλοι...

«Μέγας κρημνός καί μέγα βάραθρο ἡ τῶν γραφῶν ἄγνοια». (Ι. Χρυσόστομος)